

CODE OF CONDUCT

Sisällys:

Johdanto
Häirintä ja epäasiallinen käytös
Häirintäyhdyshenkilötoiminta
Toimintaohjeita

Johdanto

Oulun ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijat ry (myöhemmin OSASTO ry) Code of Conduct, eli toimintaopas toimii ohjeena OSASTO ry:n hallitukselle, toimihenkilöille ja muille OSASTO ry:n järjestämiin tapahtumiin osallistujille. Tapahtumissaan OSASTO ry pyrkii aina positiiviseen ja yhdenvertaiseen ilmapiiriin. Toimintaopasta käytetään tapahtumien järjestämisen apuna sekä mahdollisissa ongelmatilanteissa. Toimintaoppaassa on vahvasti lainattu Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijakunta OSAKO:n Code of Conductia.

Opasta sovelletaan kaikissa OSASTO ry:n tapahtumien yhteydessä virallisen ohjelman aikana, eli siitä lähtien kun tapahtuma on merkitty alkamaan siihen saakka, kun tapahtuma on merkitty loppumaan. Suosittelemme opasta noudatettavaksi myös virallisten tapahtumien ulkopuolella sekä OSASTO ry:n toimistolla.

Oppaassa käsitellään yhdenvertaisuutta, häirintä- ja kiusaamistilanteita sekä näihin puuttumista. Kaikkien OSASTO ry:n tapahtumiin osallistuvien viihtymiseksi ovat yhteiset pelisäännöt tärkeät.

“Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.” Suomen perustuslain 6§:ssä todetaan ihmiset yhdenvertaisiksi ja yhdenvertaisuuslain 6§:ssä kielletään yllä mainittuihin ominaisuuksiin perustuvan välillisen ja välittömän syrjinnän sekä häirinnän.

Eri henkilöt kokevat häirinnän eri tavalla, eikä ole yksiselitteistä tapaa määritellä henkilön kokemuksia. Esimerkiksi toiselle vitsi voi olla harmiton tai hauska, kun taas toinen voi kokea sen loukkaavana itseään tai muita kohtaan. Huomattavaa kuitenkin on se, että kun henkilö kokee tilanteen, jossa hänen mielestään tapahtuu häirintää, siitä jää epämiellyttävä olo.

OSASTO ry:n toimintaoppaan tarkoituksena onkin luoda puitteet, joissa OSASTO ry:n toimintaan osallistujat voivat kokea itsensä yhdenvertaisiksi ja tervetulleiksi osaksi OSASTO ry:n yhteisöä.

Häirintä, syrjintä ja epäasiallinen käytös

“Häirintä on henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri.” Häirinnän määritelmä vähemmistövaltuutetun nettisivuilla.

“Syrjintä tarkoittaa ihmisten eriarvoista kohtelua tai erilaiseen asemaan asettamista ilman hyväksyttävää perustetta. Syrjintää on myös uhkaavan, vihamielisen, halventavan tai nöyryyttävän ilmapiirin luominen sekä käsky tai ohje syrjiä.” Syrjinnän määritelmä ihmisoikeudet.net-sivustolta.

“Epäasiallinen kohtelu on yleisen hyvän tavan vastaista käyttäytymistä toisia kohtaan.” - “Sopivan ja sopimattoman käyttäytymisen rajat määrittelee työpaikan henkilöstö. Jos joku kokee “hurtin huumorin” loukkaavaksi, siitä on luovuttava. Työpaikalle eivät kuulu myöskään huutaminen, raivoaminen tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin liittyvien asioiden käsittely.” Työsuojelujulkaisu: *Epäasiallinen kohtelu*.

“Seksuaalista häirintää on muun muassa vihjailu ja seksuaalisesti värityneet vitsit, vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat puheet ja kysymykset. Ehdottelu, vaatiminen ja fyysinen koskeminen sekä raiskaus tai sen yritys ovat seksuaalista häirintää. Häirintää tapahtuu myös puhelimen ja netin välityksellä. Sukupuolinen huomio muuttuu häirinnäksi silloin kun sitä jatketaan, vaikka huomion kohde ilmaisisi sen olevan epämiellyttävää.” MLL: *Seksuaalinen häirintä*.

Kun monista taustoista tulevat ihmiset kokoontuvat yhteen viettämään aikaa saattaa häirintää ja syrjintää tapahtua joskus huomaamattakin. Ensi askel syrjimättömään ja häirintävapaaseen tapahtumaan on jokaisen mielipiteen ja ilmaisun vapauden kunnioittaminen.

Alkoholin käyttö on jokaisen oma henkilökohtainen valinta, jota ei kenenkään tule ihmetellä tai arvostella. Alkoholikulttuuri opiskelijatapahtumissa saattaa joskus olla painostava, erityisesti henkilöille, jotka eivät sitä käytä. Jokainen on vastuussa omasta käytöksestään myös alkoholin vaikutuksen alaisena.

Sosiaalinen media on iso osa OSASTO ry:n toimintaa, tapahtumia ja kommunikaatiota. Keskusteluryhmiä ja sosiaalisen median alustoja käytetään yhteisinä viestikanavina niin virallisesti kuin epävirallisesti. Netin välityksellä tapahtuvaa sanallista ja kuvallista viestintää saattaa olla joskus hankalaa tulkita tai joskus viestin haluttu sävy epäonnistuu. Ns. meemien kohteeksi joutuu useimmiten joku tapahtumaan osallistunut henkilö, jonka tekoa halutaan alleviivata huumoria käyttäen. Meemin tekijän tulee pyytää kuvassa olevilta henkilöiltä suostumus kuvan käyttöön, sekä ottaa huomioon hyvän maun rajat.

Häirintäyhdyshenkilötoiminta

OSASTO ry:llä on kaksi koulutettua häirintäyhdyshenkilöä, jotka ovat OSASTO ry:n toimijoita. Häirintäyhdyshenkilöt edustavat eri sukupuolta keskenään. Häirintäyhdyshenkilöt valitaan OSASTO ry:n toimijoista, toimijat käyvät Suomen opiskelijakuntien liiton tai muun kouluttajan koulutuksen kautensa alussa. Häirintäyhdyshenkilön tehtävänä on kuunnella tuomitsematta ja puuttua pyydettyä esille nousseisiin häirintätilanteisiin.

Häirintäyhdyshenkilöt ovat tavoitettavissa pääasiallisesti henkilökohtaisesti OSASTO ry:n nettisivuilta ja sosiaalisen median kanavista löytyvistä yhteystiedoista sähköpostitse ja puhelimitse. OSASTO ry:n sosiaalisen median kanavina toimivat Facebook ja Instagram. Tapahtumissa häirintäyhdyshenkilöitä voi mahdollisesti olla paikalla, tapahtumien häirintäyhdyshenkilöt pyritään ennen juhlia ilmoittamaan OSASTO ry:n sosiaalisen median kanavissa.

Häirintäyhdyshenkilöön voi ottaa yhteyttä tapahtuman aikana tai sen jälkeen. Voit olla OSASTO ry:n häirintäyhdyshenkilöön yhteyttä myös muissa häirintätilanteissa.

Yhteydenoton jälkeen häirintäyhdyshenkilö ja häirintää kokenut voivat keskustella tilanteesta sekä mahdollisista toimenpiteistä. Häirintäyhdyshenkilö toimii luottamuksella, eikä ryhdy toimenpiteisiin ilman häirintää kokeneen lupaa. Halutessaan häirintää kokenut henkilö voi pitäytyä vaatimasta toimenpiteistä ja hakea häirintäyhdyshenkilöltä vain keskusteluapua.

Toimintaohjeita:

Jos koet häirintää, syrjintää tai epäasiallista käytöstä:

- Ole yhteydessä häirintäyhdyshenkilöön tai tapahtuman järjestäjään.
- Kerro mitä olet kokenut tai mitä on tapahtunut.
- Keskustele häirintäyhdyshenkilön tai tapahtuman järjestäjän kanssa tilanteen ratkaisemiseksi.

Jos koet tilanteen, jossa jotakuta muuta häiritään, syrjitään tai kohdellaan muutoin epäasiallisesti ja haluat ilmoittaa siitä:

- Ole yhteydessä häirintäyhdyshenkilöön tai tapahtuman järjestäjään.
- Kerro mitä olet nähnyt tai mitä on tapahtunut.
- Häirintäyhdyshenkilö on toiveestasi yhteydessä tilanteen eri osapuoliin.

Häirintäyhdyshenkilön toimet:

Saatuaan tiedon häirintätilanteesta häirintäyhdyshenkilö toimii luottamuksella ja vain häirityn henkilön suostuksesta.

Häirintäyhdyshenkilö voi:

- Ottaa yhteyttä häirintätilanteen osapuoliin ja keskustella tilanteesta.
- Järjestää häirintätilanteen molemmille osapuolille mahdollisuuden keskustella tapahtuneesta.
- Neuvoa häirintätilanteen osapuolia ottamaan yhteyttä erilaisiin tukipalveluihin esim. puhelinpalveluihin.
- Koota toimenpiteistä päättävän ryhmän.

Häirintätilanteen ollessa erityisen räikeä ja loukkaava, häirintäyhdyshenkilö voi koota toimenpiteistä päättävän ryhmän, joka voi koostua OSASTO ry:n hallituksen, Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijakunta OSAKO:n toimiston ja häirintäyhdyshenkilöiden väestä.